

ZAHTJEVI SIGURNOSTI U PODRUČJU STROJEVA, DIZALA I TLAČNE OPREME

1. TEHNIČKO USKLAĐIVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Republika Hrvatska se u sklopu sveukupnih aktivnosti na pridruživanju i usklađivanju s EU obvezala na provedbu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (potpisan u 2001. godini, stupio na snagu početkom 2005.) koji u članku 73. obvezuje Republiku Hrvatsku „da će poduzeti potrebne mjere kako bi postupno postigla usklađenost s tehničkim propisima Zajednice i europskom normizacijom, mjeriteljstvom i akreditacijom te postupcima za ocjenu sukladnosti.“

U sklopu tehničkog usklađivanja obveza je Republike Hrvatske preuzeti i implementirati:

- direktive Novoga pristupa (New Approach Directives)¹ njihovom dosljednom primjenom
- direktive Sektorskog (starog) pristupa gdje nije zahtijevana njihova dosljedna primjena, već su dopušteni određeni nacionalni odmaci.

Direktive Novoga pristupa (21 direktiva → CE oznaka, 12 direktiva koje se temelje na načelima Novoga pristupa, bez CE oznake)² obuhvaćaju široku paletu industrijskih proizvoda kao što su:

- niskonaponski električni uređaji
- radijska i telekomunikacijska oprema
- strojevi
- dizala
- tlačna oprema
- plinski uređaji
- osobna zaštitna oprema
- medicinski uređaji
- igračke
- građevni proizvodi
- eksplozivi za civilnu uporabu
- i drugi proizvodi kao i pojave kao što je elektromagnetska kompatibilnost (EMC).

Direktive Sektorskog pristupa obuhvaćaju skupine proizvoda, aktivnosti i pojave kao što su:

- naftni proizvodi
- proizvodi farmaceutske industrije
- proizvodi kemijske industrije
- poljoprivredni proizvodi, ekološka poljoprivreda
- hrana
- neionizirajuće i ionizirajuće zračenje
- otpad
- buka
- vozila
- zaštita okoliša i dr.

¹ Novi pristup-Rezolucija vijeća od 7. svibnja 1985. o novome pristupu tehničkom usklađivanju i normama (85/C 136/01, Službeno glasilo EZ br. C 136, lipanj 1985.).

² www.europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/reflist.html

2. POSTUPCI OCJENE SUKLADNOSTI PREMA DIREKTIVAMA NOVOGA PRISTUPA

Direktive Novoga pristupa određuju:

- bitne zahtjeve sigurnosti, zaštite zdravlja, zaštite imovine, zaštite okoliša za pojedine skupine proizvoda
- obvezuju proizvođače na zadovoljavanje bitnih zahtjeva
- upućuju (ne obvezuju) proizvođače na primjenu nacionalnih norma kojima su prihvaćene usklađene europske norme kao pretpostavku zadovoljavanja bitnih zahtjeva

- određuju postupke ocjene sukladnosti – module
- određuju odgovornost proizvođača za zadovoljenje bitnih zahtjeva izjavom o sukladnosti i označavanjem proizvoda CE oznakom:

- određuju zahtjeve za imenovanje, ulogu i obveze prijavljenog tijela («notified body»).

Tablica 1. Temeljni moduli ocjene sukladnosti

	Faza projektiranja	Faza proizvodnje
MODUL A	<i>UNUTRAŠNJA KONTROLA PROIZVODNJE</i>	
MODUL C	<i>SUKLADNOST S TIPOM</i>	MODUL B PREGLED TIPRA
MODUL D	<i>OSIGURANJE KVALITETE PROIZVODNJE</i>	
MODUL E	<i>OSIGURANJE KVALITETE PROIZVODA</i>	
MODUL F	<i>OVJERA PROIZVODA</i>	
MODUL G	<i>POJEDINAČNA OVJERA</i>	
MODUL H	<i>POTPUNO OSIGURANJE KVALITETE</i>	

Tablica 2. Varijante temeljnih modula

A1, C1	Unutrašnja kontrola proizvodnje i jedno ili više ispitivanja gotovih proizvoda
A2, C2	Unutrašnja kontrola proizvodnje i provjera proizvoda u slučajnim vremenskim razmacima
D1	Osiguranje kvalitete proizvodnje bez uporabe modula B
E1	Osiguranje kvalitete proizvoda bez uporabe modula B
F1	Ovjera proizvoda bez uporabe modula B
H1	Potpuno osiguravanje kvalitete s kontrolom konstrukcije

Postupci ocjene sukladnosti određeni su modulima (8 modula) označenih od A do H i opisani su u dokumentu Opći pristup (Global Approach) - Odluka Vijeća od 22. srpnja 1993. u svezi s modulima za različite faze postupka ocjene sukladnosti i pravilima za stavljanje i uporabu CE oznake sukladnosti namijenjenim uporabi u smjericama o tehničkom usklađivanju³.

U svakom modulu opisane su obveze proizvođača, njegovog ovlaštenog predstavnika i prijavljenih tijela za ocjenu sukladnosti tamo gdje se zahtijeva uključivanje prijavljenog tijela.

3. BITNI ZDRAVSTVENI I SIGURNOSNI ZAHTEJEVI

Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi najvažniji su dio EU direktiva Novoga pristupa i svakog pravilnika kojima su preuzete direktive Novoga pristupa. Prikazuju se u prvom dodatku pravilnika i sadrže opširne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljiti. Svaki pravilnik iz područja direktiva Novoga pristupa određuje pretpostavku o sukladnosti na način da je proizvod zadovoljio bitne zahtjeve ako je izrađen prema hrvatskim normama kojima su prihvaćene usklađene europske norme na koje upućuje pojedini pravilnik. Ako proizvod nije izrađen sukladno usklađenim normama (primjena normi je dragovoljna), proizvođač je obavezan dokazati sukladnost takvog proizvoda s bitnim zahtjevima provedbom propisanih postupaka ocjene sukladnosti uz obvezatno uključivanje prijavljenog tijela.

Proizvodi moraju zadovoljiti bitne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve kada se upotrebljavaju u skladu s namjenom i u uvjetima i na način kako je proizvođač to odredio.

U Republici Hrvatskoj objavljeni su, među ostalim, sljedeći pravilnici kojima su preuzete direktive Novoga pristupa:

- **Pravilnik o sigurnosti strojeva** (N.N., br. 135/05.)
- **Pravilnik o sigurnosti dizala** (N.N., br. 135/05.)
- **Pravilnik o tlačnoj opremi** (N.N., br. 135/05.).

U nastavku su prikazani sažeci bitnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva prema navedenim trima pravilnicima.

3.1 Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi koji se odnose na konstrukciju i izradu strojeva i sigurnosnih komponenti

3.1.1 Opći zahtjevi sigurnosti strojeva

Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi razvrstani su u skupine prema opasnostima koje obuhvaćaju.

Obveza je proizvođača procijeniti opasnosti koje se mogu pojaviti kod uporabe te konstruirati i izrađivati stroj i sigurnosne komponente uzimajući u obzir takvu procjenu.

Bitni zahtjevi detaljno obuhvaćaju:

- Opće zahtjeve koji sadrže:
 - načela sigurnosne integracije da bi se uklonili rizici kod uporabe, podešavanja i održavanja strojeva u uvjetima kako je predvidio proizvođač
 - ergonomske zahtjeve
 - zahtjeve za materijale
 - zahtjeve za rasvjetu
- Upravljanje koje sadrži:
 - zahtjeve za rukovanje i upravljanje, sigurnost i pouzdanost upravljačkih sustava zvučne i/ili vizualne signalizacije rada
 - zahtjeve za pokretanje i zaustavljanje (normalno i u slučaju opasnosti)
 - zahtjeve za slučaj prekida napajanja i kvara upravljačkog kruga
- Mehaničke opasnosti koje sadrže:
 - zahtjeve za stabilnost
 - zahtjeve za sprečavanje rizika od lomova, ispadanja ili izbacivanja predmeta

³ Opći pristup (Global Approach) - Odluka Vijeća od 22. srpnja 1993. u svezi s modulima za različite faze postupka ocjene sukladnosti i pravilima za stavljanje i uporabu CE oznake sukladnosti namijenjenim uporabi u smjericama o tehničkom usklađivanju (93/465/EEC, Službeno glasilo EZ br. L 220, kolovoz 1993.).

- zahtjeve za sprečavanje rizika povezanih s promjenama brzine vrtnje alata
- zahtjeve za sprečavanje rizika od povezanih s pokretnim dijelovima
- Značajke zaštite i zaštitnih uređaja koje sadrže:
 - opće zahtjeve za značajke zaštite i zaštitnih uređaja (robusnost, udaljenost od opasnog područja, nepomične i pomične zaštite)
 - posebne zahtjeve za zaštitne uređaje (nemogućnost pokretanja pokretnih dijelova dok su na dohvat poslužitelja)
- Zaštite od drugih opasnosti koji sadrže:
 - zahtjeve za napajanje električnom energijom (moraju se zadovoljiti zahtjevi pravilnika za sigurnost niskonaponske opreme)
 - zahtjeve za napajanjem ostalim vrstama energije (hidraulička, pneumatska, toplinska energija)
 - zahtjeve za sprečavanje pojave ekstremnih temperatura, požara, eksplozija, buke, vibracija, zračenja
 - zahtjeve za sprečavanje zatvaranja izložene osobe u stroju, zahtjeve za sredstva za pozivanje u pomoć
 - zahtjeve za sprečavanje rizika od klizanja, spoticanja ili padanja osobe koja se kreće po stroju
- Održavanje koje sadrži:
 - zahtjeve za mjesta za ugađanje i održavanje na stroju
 - zahtjeve za pristup radnom mjestu i mjestima servisiranja
 - zahtjeve za odvajanje od izvora energije
 - zahtjeve za čišćenje unutrašnjih dijelova
- Indikatore koji sadrže:
 - zahtjeve za uređaje za obavješćivanje i upozoravanje

- zahtjeve za označivanje i upute za uporabu.

3.1.2 Posebni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za određene kategorije strojeva

Strojevi za proizvodnju hrane moraju zadovoljiti sljedeće zahtjeve:

- strojevi namijenjeni za pripremu i preradu prehrambenih proizvoda (kuhanje, hlađenje, topljenje, pranje, rukovanje, pakiranje, prijevoz ili distribuciju) moraju biti tako konstruirani i izrađeni da se izbjegne bilo kakav rizik od infekcije, bolesti ili zaraze
- materijali na strojevima koji dolaze u dodir s prehrambenim proizvodima moraju zadovoljiti posebne uvjete posebnih propisa
- površine moraju biti glatke, ne smije biti izbočina, bridova i udubina da bi se izbjeglo nakupljanje organskih tvari
- nikakve pomoćne tvari (npr. sredstva za podmazivanje) ne smiju doći u dodir s prehrambenim proizvodima.

3.1.3 Prijenosni ručni i/ili ručno upravljani strojevi moraju zadovoljiti sljedeće zahtjeve:

- zahtjeve za oslanjajuću površinu, za dostatan broj ručica i potpornja
- zahtjeve da se spriječi rizik od slučajnog pokretanja.

3.1.4 Strojevi za obradu drva i sličnih materijala moraju zadovoljiti sljedeće zahtjeve:

- zahtjeve da se komad koji se strojno obrađuje može postaviti i voditi sigurno
- zahtjeve za sprečavanje rizika od izbacivanja komada drva
- zahtjeve za automatskom kočnicom koja zaustavlja stroj u slučaju rizika.

3.1.5 Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za ublažavanje posebnih opasnosti zbog mogućnosti pomicanja strojeva

Rizici zbog mogućih pomicanja postoje kod strojeva s vlastitim pogonom, strojeva koje vuku, guraju ili nose drugi strojevi ili tegljači, na kojima se rad obavlja u radnim prostorima i za čije se obavljanje zahtijeva kretanje tijekom rada.

Rizici zbog mogućih pomicanja mogu nastati i kod strojeva koji rade bez pomicanja, ali su opremljeni tako da se omogući njihovo pomicanje s jednog mjesta na drugo (strojevi opremljeni kotačima, valjcima, stazama ili postavljeni na dizalice s nogarima, kolica i slično).

Određeni su zahtjevi za poslužitelja stroja (zaštita od rotirajućih alata), za rasvjetu, za mjesto poslužitelja (ergonomski zahtjevi, vidljivost), za kabinu, sjedala, upravljačke uređaje, za zaštitu od mehaničkih opasnosti (nekontrolirano gibanje, lom u radu, prevrtanje), za pokretanje (zabrana neovlaštenog pokretanja), za zaštitu od drugih opasnosti kao što su opasnosti od akumulatora, požar, ispuštanje prašine i plinova i drugo. Također su određeni zahtjevi za znakove i upozorenja, za označivanje i za upute za uporabu.

3.1.6 Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za ublažavanje pojedinih opasnosti izazvanih dizanjem

Strojevi koji predstavljaju opasnost zbog dizanja (opasnosti zbog pada tereta, sudara, izvrtanja) moraju zadovoljavati zahtjeve za:

- stabilnost
- mehaničku čvrstoću
- koloture, valjke, lance i užad
- odvojeni pribor za dizanje
- rukovanje teretom
- zaštitu od groma
- mjesto poslužitelja
- upravljačke uređaje
- označivanje
- priručnik s uputama za uporabu.

3.1.7 Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za strojeve namijenjene podzemnom radu

Strojevi namijenjeni podzemnom radu moraju zadovoljiti posebne zahtjeve za:

- uklanjanje rizika zbog smanjene stabilnosti
- nesmetano kretanje
- upravljačke uređaje
- zaustavljanje
- sprečavanje požara
- ispuštanje plinova, prašine itd.

3.1.8 Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za izbjegavanje posebnih opasnosti koje nastaju zbog dizanja ili prijevoza osoba⁴

Određeni su posebni zahtjevi za strojeve koji predstavljaju opasnost od dizanja ili prijevoza osoba na nosaču na koji se oslanjaju osobe zbog dizanja, spuštanja ili kretanja.

Ti zahtjevi obuhvaćaju:

- mehaničku čvrstoću
- upravljačke uređaje
- sprečavanje rizika od ispadanja osoba iz nosača
- sprečavanje rizika od pada ili prevrtanja nosača
- oznake.

3.2 Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi koji se odnose na projektiranje i izradu dizala i sigurnosnih komponenti

Obveza je proizvođača procijeniti opasnosti koje se mogu pojaviti kod uporabe te projektirati i izrađivati dizala i sigurnosne komponente, uzimajući u obzir takvu procjenu.

Kako je dizalo dio građevine, također se moraju zadovoljavati sigurnosni zahtjevi koji su propisani odgovarajućim pravilnicima za građevine.

Kako je dizalo i stroj, moraju se zadovoljiti bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi prema

⁴ Pravilnik o sigurnosti strojeva u članku 3. utvrđuje vrste strojeva na koje se taj pravilnik ne odnosi, među ostalim ne odnosi se na dizala s kabinom za prijevoz osoba i tereta koji pripadaju pod odredbe Pravilnika o sigurnosti dizala.

Pravilniku o sigurnosti strojeva, ako nisu obuhvaćeni Pravilnikom o sigurnosti dizala.

Bitni zahtjevi detaljno obuhvaćaju:

- sigurnosne zahtjeve za kabinu dizala (prostor, čvrstoća, pristup invalidnim osobama), za nosive i potporne elemente, graničnike brzine, pogonske mehanizme, upravljanje
- sigurnosne zahtjeve za osobe izvan dizala (nedostupnost voznog okna, uvjeti kod održavanja, otvaranje i zatvaranje vrata voznog okna, zabrave vrata koje sprečavaju pokretanje kabine ako vrata voznog okna nisu zatvorena)
- sigurnosne zahtjeve za osobe u kabini dizala (konstrukcija zidova i vrata kabine, sprečavanje slobodnog pada kabine, sprečavanje otvaranja kada se kabina zaustavi između dvije razine, zahtjevi u slučaju prestanka napajanja električnom energijom)
- ostale sigurnosne zahtjeve koji se odnose na opasnosti od ozljeda kada su vrata u pokretu, opasnosti od požara i toplinskog zračenja, na mogućnost evakuacije putnika, ventilaciju kabine, osvjjetljenje kabine, funkcioniranje komunikacijskih uređaja i upravljačkih uređaja u slučaju opasnosti
- zahtjeve za označavanje (nazivna nosivost), zahtjeve za upute za uporabu.

3.3 Bitni zahtjevi za tlačnu opremu

3.3.1 Opći zahtjevi

Obveza je proizvođača procijeniti opasnosti koje se mogu pojaviti kod uporabe opreme, a posljedica su tlaka i izrađivati tlačnu opremu, uzimajući u obzir takvu procjenu.

Bitni zahtjevi detaljno obuhvaćaju:

- Opće zahtjeve koji sadrže:
 - zahtjeve da se tlačna oprema mora konstruirati, proizvesti i provjeriti tako da se u uporabi osigura njezina sigurnost u skladu s uputama proizvođača ili u predvidljivim radnim uvjetima

- kada postoji opasnost od zlouporabe, tlačna se oprema mora konstruirati na način da se spriječi opasnost od zlouporabe.

- Konstrukcijske zahtjeve koji sadrže:
 - zahtjeve da tlačna oprema mora biti propisno konstruirana, uzimajući u obzir sve odgovarajuće faktore kako bi se osigurala sigurnost
 - zahtjeve da se konstrukcija mora temeljiti na odgovarajućim koeficijentima sigurnosti i metodama za koje je poznato da imaju odgovarajuće sigurnosne granice i za sve načine otkazivanja opreme
 - zahtjeve da tlačna oprema mora biti konstruirana za opterećenja koja odgovaraju njezinoj namjeni te za druge predvidljive uvjete rada. Posebno se moraju uzeti u obzir sljedeći faktori:
 - » unutarnji/vanjski tlak
 - » temperatura okoline i radna temperatura
 - » statički tlak i masa sadržaja u probnim uvjetima i uvjetima rada
 - » opterećenja vezana za promet, vjetar, potres
 - » sile reakcija i momenti koji proizlaze od oslonaca, priključaka, cijevi itd.
 - » korozija i erozija, umor materijala itd.
 - » razdvajanje nestabilnih fluida.
- Zahtjeve da se konstrukcija na odgovarajuću čvrstoću mora temeljiti na:
 - određenoj metodi proračuna
 - eksperimentalnoj metodi bez proračuna.

Kod proračuna uzimaju se u obzir tlačna i druga opterećenja, izdržljivost tlačne opreme, svojstva materijala, stabilnost strukture materijala.

Kod konstrukcije temeljene na eksperimentu uzima se u obzir ispitni program koji sadrži ispitivanje izdržljivosti na tlak, ispitivanja na puzanja ili umor materijala i druga ispitivanja koja se odnose na koroziju, vanjska oštećenja itd.

Nadalje, bitni zahtjevi određuju:

- mjere za siguran rad u rukovanju

- načine ispitivanja
- načine drenaže i odzračivanja
- načine zaštite protiv korozije i drugih kemijskih utjecaja
- mjere smanjenja učinka trošenja (erozija, abrazija)
- mjere za punjenje i pražnjenje
- mjere zaštite od prekoračenja dopuštenih graničnih veličina za tlačnu opremu
- zahtjeve za sigurnosni pribor
- zahtjeve za uređaje za ograničavanje tlaka
- zahtjeve za praćenje temperature
- zahtjeve za otpornost na požar.

3.3.2 Bitni zahtjevi za proizvodnju tlačne opreme

Proizvođač se mora pobrinuti za stručnu provedbu mjera utvrđenih u fazi konstruiranja primjenom odgovarajućih tehnika i određenih postupaka u svrhu:

- pripreme sastavnih dijelova
- osiguranja određenih svojstava nerastavljivih spojeva
- provedbe nerazornih ispitivanja od kvalificiranog osoblja
- primjene odgovarajuće toplinske obrade
- slijedivosti, tj. moraju se utvrditi i provoditi odgovarajući postupci identifikacije materijala
- provedbe završnog ocjenjivanja (inspekcija, tlačna proba, kontrola sigurnosnih uređaja)
- stavljanja oznaka i pločice s tehničkim podacima
- osiguranja uputa za rad.

3.3.3 Bitni zahtjevi za materijale

Materijali koji se upotrebljavaju za proizvodnju tlačne opreme moraju odgovarati toj primjeni u predviđenom vijeku trajanja i ako nisu predviđene zamjene.

Materijali za dijelove pod tlakom moraju:

- imati odgovarajuća svojstva za sve radne uvjete koji se mogu predvidjeti i za sve uvjete ispitivanja
- biti dovoljno kemijski otporni na fluide koji se nalaze u tlačnoj opremi
- biti otporni na starenje
- odgovarati za predviđene postupke obrade
- biti tako odabrani da se izbjegnu međusobni nepoželjni učinci kada se spajaju različiti materijali.

3.3.4 Posebni zahtjevi za loženu tlačnu opremu ili zagrijavanu na neki drugi način uz opasnost od pregrijavanja

Ova tlačna oprema obuhvaća generatore pare i vrele vode i procesnu opremu za zagrijavanje. Oprema se mora proračunati, konstruirati i izraditi na način da se izbjegne i maksimalno smanji rizik značajnih gubitaka sadržaja do kojeg može doći zbog pregrijavanja.

3.3.5 Posebni zahtjevi za cjevovode

Konstrukcija mora spriječiti opasnost od prekomjernih napreznja, izbjeći štetu zbog hidrauličkog udara ili korozije, izbjeći štetu koju uzrokuje turbulencija ili vrtloženje, posvetiti pozornost opasnostima od umora materijala, spriječiti nenamjerno ispuštanje fluida. Mora se osigurati da se položaj i trasa podzemnog cjevovoda označe na tehničkoj dokumentaciji.

3.3.6 Posebni kvantitativni zahtjevi za određenu tlačnu opremu

Pravilnik o tlačnoj opremi u ovome dijelu bitnih zahtjeva sadrži odredbe koje se primjenjuju kao opće pravilo. Odredbe ovoga dijela nadopunjuju bitne zahtjeve prethodnih poglavlja bitnih zahtjeva, a vezano na:

- dopuštena napreznja
- simbole
- dopušteno glavno membransko napreznje za pretežno statičko opterećenje
- koeficijente zavora
- uređaje za ograničenje tlaka
- hidrostatički ispitni tlak
- karakteristike materijala.

4. TIJELA ZA PROVEDBU POSTUPKA OCJENE SUKLADNOSTI

Prema načelima Novoga pristupa u direktivama i nacionalnim pravilnicima određeni su i opisani postupci za ocjenu sukladnosti (moduli) koji se moraju provesti prije nego se proizvod stavi na tržište i u uporabu. Određeni su zadaci u postupku ocjene sukladnosti, kako proizvođača tako i tijela za ocjenu sukladnosti. Utvrđeni su minimalni uvjeti koje tijela za ocjenu sukladnosti moraju zadovoljiti.

U već spomenutom dokumentu „Opći pristup“ određeno je sljedeće vezano na dokazivanje osposobljenosti:

“Pretpostavlja se da prijavljena tijela za ocjenu sukladnosti zadovoljavaju zahtjeve direktiva ako mogu dokazati svoju sukladnost s usklađenim normama (niza EN 45 000/EN ISO/IEC 17 000) predočavanjem potvrde o akreditaciji ili kojeg drugog dokumenta. Od država članica može se zahtijevati da Europskom povjerenstvu predoče odgovarajuću dokumentaciju na temelju koje su imenovale i prijavile tijela koja nisu u stanju dokazati svoju sukladnost s usklađenim normama (niza EN 45 000/EN ISO/IEC 17 000)”.

Ocjena tijela za ocjenu sukladnosti treba obuhvaćati:

- tehničku kompetentnost
- osposobljenost za provedbu traženih postupaka ocjene sukladnosti
- dokazivanje potrebne razine neovisnosti, nepristranosti i integriteta
- osiguranost dostatnog osoblja i opremu
- dokazivanje tehničke kompetentnosti u odnosu na proizvode koji se ocjenjuju u odnosu na dotičnu tehnologiju proizvodnje
- dokazivanje i održavanje potrebne razine povjerljivosti
- prihvaćanje obveze provedbe redovnog nadzora osposobljenosti i resursa
- spremnost na suradnju s nadležnim tijelima za nadzor nad tržištem
- spremnost na sudjelovanje u europskoj i nacionalnoj normizaciji
- osiguranje od odgovornosti.

Ministarstvo nadležno za gospodarstvo imenovat će tijela za ocjenu sukladnosti prema navedenim pravilnicima uz uvjet da predoče dokaze o ocjeni osposobljenosti koje će provoditi Hrvatska akreditacijska agencija.

5. NADZOR NAD TRŽIŠTEM

Provjera usklađenosti proizvoda na tržištu i s propisanim bitnim zahtjevima u nadležnosti je inspekcijskog tijela. Inspekcijsko tijelo u provedbi svojih postupaka nadzora nad tržištem može se po potrebi koristiti uslugama osposobljenih laboratorija ili certifikacijskih tijela za proizvode koji također svoju osposobljenost dokazuju ocjenom provedenom od Hrvatske akreditacijske agencije.

6. PERIODIČKI PREGLEDI I PROVJERE

Već je navedeno da se direktive Novoga pristupa odnose na zadovoljavanje zahtjeva koje proizvod mora zadovoljavati prije stavljanja na tržište i u uporabu.

Propisivanje vrste i načina pregleda i provjere proizvoda kada su u svakodnevnoj uporabi, sukladno Nacionalnom pristupu, predmet su posebnih pravilnika, ili se kao u slučaju Pravilnika o sigurnosti dizala mogu uklopiti u pravilnik kojim se regulira stavljanje proizvoda na tržište ili u uporabu.

U takvim pravilnicima također se propisuje koja se tijela mogu ovlastiti od nadležnog ministarstva uzimajući u obzir postavljene zahtjeve osposobljenosti i ocjenu osposobljenosti provedenu od Hrvatske akreditacijske agencije.

7. ZAKLJUČAK

Pravilnici o sigurnosti strojeva, dizala i tlačne opreme, kao i drugi pravilnici izrađeni na temelju direktiva Novoga pristupa, propisuju bitne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve u cilju očuvanja zdravlja, života, imovine i okoliša.

Proizvođač ili njegov ovlaštenu predstavnik odgovoran je za zadovoljavanje bitnih zahtjeva što izjavljuje izjavom o sukladnosti i znakom sukladnosti (u razdoblju do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, ili do potpisivanja sporazuma o priznavanju ocjene sukladnosti, to će biti „C“ oznaka, nakon toga „CE“ oznaka europske unije).

Najbolji način zadovoljavanja bitnih zahtjeva je da proizvođač kod razvoja i proizvodnje

proizvoda primjenjuje nacionalne norme kojima su prihvaćene usklađene europske norme.

U pravilnicima je utvrđen sustav postupaka (moduli) za ocjenu sukladnosti kojima proizvođač provjerava, osigurava i dokazuje zadovoljavanje bitnih zahtjeva prije stavljanja proizvoda na tržište i u uporabu.

Određeni su zahtjevi koje u cilju dokazivanja osposobljenosti moraju zadovoljiti tijela za ocjenu sukladnosti.

*Vladimir Mucko, dipl. ing.
Hrvatska akreditacijska agencija, Zagreb*